

Anmälan mot Kommunstyrelsen i Norrtälje kommun angående handläggningen av ett ärende om renhållningsavgift

Anmälan

I en anmälan, som kom in till JO den 26 juni 2007, klagade AA på Norrtälje kommun med anledning av handläggningen av hans ansökan om komposttaxa. I anmälan framfördes i huvudsak följande.

I december 2006 ansökte AA om att få tillgodoräkna sig komposttaxa varigenom hans renhållningsavgift skulle bli lägre. Någon dag senare blev han uppringd av en tjänsteman från tekniska kontoret som ställde frågor. AA nämnde att jordbruksfastigheten bestod av två olika fastigheter men att det bara var en av dem som var bebodd, att den andra var en ren skogsfastighet samt att stamfastigheten bestod av ett stort bostadshus och en mindre gäststuga. Tjänstemannen sa att då skulle AA inte ha enskild säckhållare och avslutade med att säga att han skulle vara glad att man inte påförde honom kostnad för gemensam säckhållare. Trots en intensiv skriftväxling fick han inte svar på varför han inte kunde få komposttaxa och vad som krävdes för det. Han begärde då hos kommunen att den ena fastigheten skulle betraktas som en skogsfastighet men fick till svar att det var fel instans. Han bad att ansökan skulle skickas till rätt ställe. Därefter slutade informationen från kommunen. I maj 2007 fick han en hög räkning som visade sig utgå från taxan för gemensam säckhållare. AA fick den 25 juni 2007 ett e-postmeddelande från en tjänsteman på kommunen i vilket tjänstemannen skrev bl.a. ”Jag kan och får inte ändra beslut daterad 2007-01-15, KS 07-080 108, det vore tjänstefel”. AA hade inte fått meddelande om någon ändring eller beslut eller fått tillfälle att yttra sig. AA ansåg att kommunens beslut att tillämpa bestämmelserna om gemensam säckhållare är felaktigt. Gemensam säckhållare är dessutom en förmån som förutsätter ansökan. Han hade inte gjort någon sådan ansökan.

Utredning

Handlingarna i kommunens ärende med dnr KS 07-080 108 rekviderades från kommunen. Av handlingarna framgick att AA den 29 december 2006 gav in en anmälan om kompostering till kommunen och begärde sophämtning enligt komposttaxa. Den 12 januari 2007 gav han in en skrivelse rubricerad ”Besvär över min behandling rörande komposttaxa på N 2:42 Söderby-Karl”. Han skrev där att

han dagen efter sin anmälan hade fått besked per telefon om att hans begäran hade avslagits men att han inte hade fått något skriftligt, motiverat, beslut med överklagandeanvisning. Han begärde omprövning av ärendet. Den 15 januari 2007 skrev avdelningschefen på tekniska kontoret till AA. I brevet stod bl.a. ”Du har idag ett abonnemang med hämtning 26 ggr/år och gemensam säckhållare. Denna form av abonnemang kan vi i dagsläget ej kombinera med att man får reducerad taxa när man har en godkänd kompostanläggning, utan detta gäller endast om man har en enskild säckhållare. Allt enligt gällande avfallstaxa 2006/2007, beslutat av kommunfullmäktige”. Skrivelsen avslutades med ”Tyvärr kan vi inte tillmötesgå dina önskemål om reducerad abonnemangsavgift på grund av gällande renhållningstaxor, jag är således tvungen att avslå din begäran.”

Kommunstyrelsen i Norrtälje kommun anmodades att göra en utredning och yttra sig över vad som framförts i AA:s anmälan till JO.

Den 17 december 2007 beslutade kommunstyrelsen att som yttrande överlämna en skrivelse, undertecknad av kommundirektören BB och tekniske chefen CC. Skrivelsen hade i huvudsak följande innehåll.

Norrtälje kommun får med anledning av klagandens synpunkter anföra följande. I december 2006 kontaktade klaganden kommunens kundtjänst för renhållning. Under samtalet framkom att klaganden har två fastigheter men att den ena fastigheten bara är bebodd 2-3 veckor per år. I Norrtälje kommuns renhållningstaxa anges att fastighetsägare med bostadslägenhet eller husvagn uppställd på sin fastighet under längre tid än tre månader är skyldig att betala renhållningsavgift. För att en bostadslägenhet ska kunna godkännas som obebodd måste en anmälan om avgiftsbefrielse inlämnas. En anmälan om avgiftsbefrielse måste inkomma senast den 31 december året innan det år avgiftsbefrielsen avser. Den klagande har inte inkommit med någon ansökan om avgiftsbefrielse och är således skyldig att betala renhållningsavgift för båda sina fastigheter.

I kontakterna med kommunen har den klagande önskat att få en lägre s.k. komposttaxa. Enligt tekniska kontorets skrivelse Renhållningsavgifter och information 2007 är det inte möjligt att kombinera en gemensam säckhållare med en komposttaxa. För att få komposttaxa måste den klagande därför skaffa ett enskilt abonnemang till varje fastighet.

Norrtälje kommun vidhåller sin uppfattning att den klagande inte har rätt till komposttaxa eftersom han har en gemensam säckhållare. För att kunna få komposttaxa måste den klagande skaffa ett enskilt abonnemang till varje fastighet. Vidare medges att kommunikationen med den klagande kunde ha skötts bättre och att den klagande kunde ha fått bättre information om vilka skyldigheter han som fastighetsägare har att betala renhållningsavgift.

AA kommenterade remissvaret. Han ansåg att kommunen inte hade informerat om att han skulle ha ansökt skriftligt om att hans gäststuga skulle betraktas som obebodd och framförde bl.a. att hans brev med förklaringar som förbisetts egentligen kunde betraktas som en ansökan om att betrakta huset som obebott och berättiga honom till komposttaxa samt att kommunen borde kompensera honom för den felaktiga handläggningen.

Bedömning

JO kan inte ändra eller upphäva myndigheters beslut. Granskningen är inte heller avsedd att föregripa eller ersätta den prövning som kan eller har kunnat ske i

ordinarie ordning. JO:s utredning har därför inte omfattat kommunens ställningstaganden i sak till frågan om AA:s renhållningsavgift utan avsett kommunens formella handläggning av ärendet.

Enligt 7 § i Renhållningsordning för Norrtälje kommun är fastighetsinnehavare skyldig att erlägga avgift enligt särskild taxa som fastställs av kommunfullmäktige. Under rubriken "Undantag från renhållningsordning" anges i 27 § att fastighetsinnehavare eller nyttjanderättshavare som komposterar allt förmultningsbart hushållsavfall under vissa förutsättningar kan medges reducerat antal hämtningar av avfall. I den information om renhållningsavgifter som finns på kommunens hemsida framgår att den som har godkänd kompostering och önskar färre hämtningar därigenom får lägre avgift.

Enligt 19 kap. 1 § andra stycket miljöbalken får kommunala nämnders beslut i särskilda fall överklagas hos länsstyrelsen. Om ett beslut som kan överklagas går en part emot ska vederbörande enligt 21 § förvaltningslagen (1986:223), FL, underrättas om hur beslutet kan överklagas.

Kommunen har inte närmare redogjort för de kontakter som förekommit med AA i ärendet rörande hans renhållningstaxa. JO:s granskning utgår därför från hans uppgifter och vad som framgår av handlingarna i ärendet.

Efter vad AA uppfattade som ett muntligt avslag på sin framställan om kompost-taxa begärde han i ett brev till kommunstyrelsen den 12 januari 2007 omprövning och ett skriftligt, motiverat, beslut med anvisning om vart han skulle vända sig med besvär i ärendet. Han ifrågasatte bl.a. att kommunen tillämpade bestämmelser om gemensam säckhållare för hans del. Den 15 januari 2007 meddelade kommunen i ett brev att hans begäran om reducerad abonnemangavgift avsågs med hänvisning till att han hade ett abonnemang med gemensam säckhållare. Av det e-postmeddelande som AA fick den 25 juni 2007 från kommunen framgår att brevet den 15 januari 2007 utgjorde kommunens beslut i ärendet. AA har emellertid, enligt vad som framgått, inte uppfattat skrivelsen den 15 januari 2007 som ett formellt beslut. Kommunen har i sitt yttrande till JO vidgått att det förekommit brister i både informationen och kommunikationen i ärendet.

Ett anhängiggjort ärende ska alltid avslutas genom ett formellt beslut. Om ett beslut meddelas i formen av ett brev, hållet i en informell ton, är det angeläget att det tydligt framgår att det är fråga om ett beslut med de rättsverkningar det har för den enskilde. Beslut i frågor om dispens från sophämtning kan överklagas. Skrivelsen den 15 januari 2007 med avslag på AA:s begäran om reducerad avgift skulle därför ha försetts med en anvisning om hur beslutet kunde överklagas. När AA därefter återkom borde kommunen, i stället för att svara att man inte kunde ändra beslutet, hanterat frågan som ett överklagande. Kommunen kan inte undgå kritik för sin handläggning av ärendet.